

ÎN AVAMPREMIERĂ

Ovidiu LAZĂR

„Strigoii reprezintă stări interioare”

Costin Manoliu: „Strigoii” de Henrik Ibsen este o piesă de teatru care a incitat mulți directori de scenă de-a lungul anilor. În stagiunea trecută, Nicolae Scarlat a montat acest text la Teatrul Național din București. Care e motivația dumneavoastră pentru montarea lui la Naționalul din Iași?

Ovidiu Lazăr: Cred că teatrul românesc și nu numai teatrul românesc are nevoie de texte clasice în momentul de grație pe care-l trăim. Un text clasic înseamnă partituri pentru actori, este un text verificat de-a lungul timpului, validat de o sumă de posterități, validat de montările pe care le-a provocat. Un text clasic are mereu o rezonanță actuală. Spectacolul meu cu *Strigoii* este centrat pe modul în care oamenii își recuperează, într-un fel sau altul, trecutul. Pentru momentul pe care-l trăim, cred că în *Strigoii* problema de bază este cea a lui Oswald. Acest tânăr a crezut în el, a crezut în părinții lui, a crezut în devenirea lui și după un timp a constatat că a fost mințit. A fost mințit de părinții săi, de circumstanțele în care a trăit, de tot ce s-a întâmplat în jurul lui. Din punctul meu de vedere, Oswald face neforțat racordul cu actualitatea. Tinerii din ziua de azi sunt la rândul lor adesea mințiți. Din motive morale, sociale, politice. Sunt mințiți sistematic. Modul în care ne asumăm

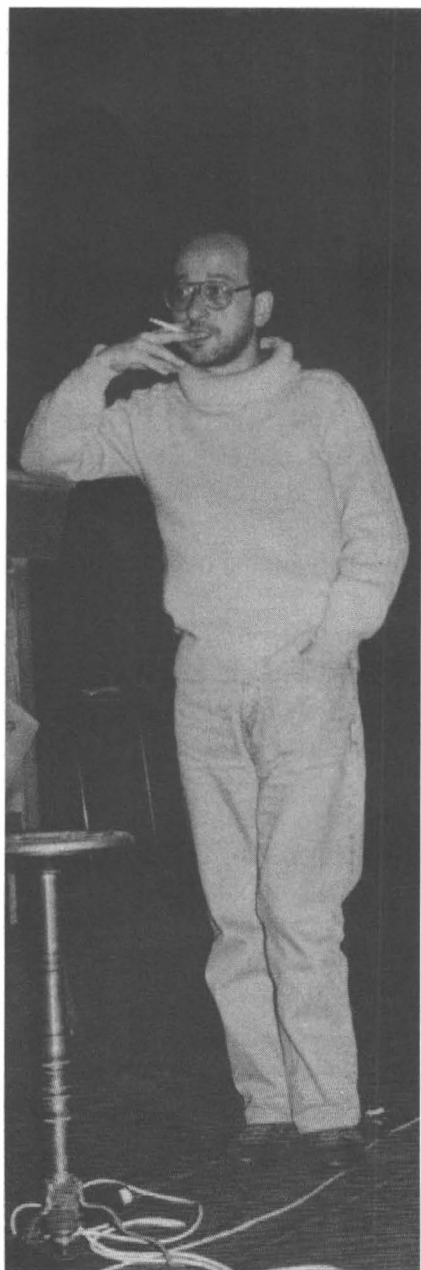
trecutul ne costă pe fiecare. „Strigoismul” e foarte actual. În viziunea mea, strigoii reprezintă stări interioare. Avem momente de care nu vrem să ne amintim. Momente când am fost Iași, când am mințit, când ne-am bătut joc de alții. Momente când am făcut nemernicii mai mari sau mai mici. Pentru spectacol, e foarte important ca stările de „strigoism” să poată exista prin actori, să poată fi făcute teatral. **C.M.** *Textul lui Ibsen are și un conflict direct, la vedere, dar mai ales un conflict interior, consumat de fiecare personaj în parte.*

O.L. Și la Ibsen, ca și la Cehov, ca la toți marii dramaturgi de altfel, există situații și există relații. Spectatorii au nevoie de spectacole care să corespundă căutărilor lor, în care să se regăsească. Avem o doză de neliniște care ține de cotidian, dar avem și neliniști secrete, intime. Către această zonă vreau să merg cu acest spectacol. Inițial, am vrut ca scenografia să fie făcută de Nicolae Ularu, un bun prieten de-al meu, care trăiește în Statele Unite ale Americii. Nu s-a putut, dar am avut norocul ca o foarte talentată scenografă a Naționalului ieșean, Rodica Porumbel, să reușească să asimileze într-un timp foarte scurt intențiile mele. Mulți dintre cei care au pus în scenă *Strigoii*, inclusiv Nicolae

Scarlat, s-au agățat de ideea de seră. Pe mine mă interesează mai puțin locul propriu-zis. Vreau ca totul să se întâmple lângă un perete de seră, fără mobilier clasic, fără costume de secol XIX. Am discutat și cu Nicolae Ularu și cu Rodica Porumbel problema realizării unui pustiu, a unui deșert enorm în care soarele, plantele să fie glaciale. Un pustiu în care nimeni nu se poate regăsi. Singura persoană care îl domină este Oswald. Pustiul este Oswald. Celebrul monolog al lui Oswald – „mamă, dă-mi soarele...” – nu va mai fi un monolog al unui om sfârșit, al unui om într-o criză neuropsihică, ci un soi de simulare prin care Oswald se răzbună față de tot ceea ce i s-a întâmplat. Este momentul lui de erupție. El mimează față de mama sa, despre care știe că l-a mințit și află, abia acum, de ce l-a mințit. Acceptă această uriașă minciună și se răzbună la modul juvenil. Cheia este aceasta: dacă nu avem puterea de a ne regenera, de a trece peste momentele de dificultate, suntem pierduți.

C.M. *Care sunt capcanele pentru actori în interpretarea unor personaje cu care se pot identifica destul de greu?*

O.L. Am norocul unei distribuții foarte bune: Violeta Popescu – Doamna Helene Alving, Sergiu

Tudose – *Pastorul Manders*, Petru Ciubotaru – *Tâmplarul Engstrand*, Monia Pricopi – *Regine Engstrand* și Călin Chirilă – *Osvald Alving*. Călin Chirilă este un actor tânăr în care eu cred foarte mult și care vreau să fie propulsat de acest spectacol. Eu îmi doresc un Osvald viu, sănătos, cu care tinerii să se identifice. Un om cu frământările tipice pentru generația tânără de azi. Pentru mine, drama lui Osvald e cea a unui tânăr talentat. E un pictor foarte bun, care simte că se poate realiza. El nu înțelege de ce are o boală – sifilisul – despre care află ulterior că o moștenește, o boală pentru care nu e vinovat cu nimic. Sifilisul e o maladie cumplită care duce de obicei la deces. Am vorbit cu medici care mi-au spus că atunci când dobândești această boală congenital ai anumite trăsături faciale, un anumit tip de comportament. Majoritatea celor care au montat *Strigoii* s-au legat de aceste amănunte. Există însă și o formă mai ușoară de sifilis. De aceea, mi-am permis să tratez ca o simulare criza lui Osvald de la final.

C.M. Ce proiecte mai are directorul de scenă Ovidiu Lazăr?

O.L. La Teatrul „Radu Stanca” din Sibiu vreau să montez *Nunta lui Krecinski* de Suhovo-Kobîlin. Am și alte planuri pe care nu vreau să le deconspir deocamdată.

C.M. Ce spectacole ale actualei stagiuni v-au plăcut?

O.L. La Teatrul „Radu Stanca” din Sibiu am văzut un spectacol izbutit cu *Don Quijote* de Miguel de Cervantes, regizat de Mihai Constantin Ranin. Un spectacol solid, articulat, competitiv, cu câteva creații actoricești extraordinare. Mă gândesc la Kitty Stroescu în *Sancho Panza*. Mare creație, într-o zonă destul de nisipoasă, cea a travestiului. Credibilă, dovedind un mare rafinament al mijloacelor și un simț al măsurii adecvat la ideea spectacolului. De asemenea, Mihai Bica face un *Don Quijote* remarcabil, în care n-am depistat influențe ale marilor creații din ultimii zeci de ani. Nici de la Peter O’Toole și nici de la modelele sovietice. Un spectacol bine ritmat, cu o scenografie superbă. Aș vrea ca acest spectacol și cel montat de mine să reazeze teatrul din Sibiu în prim-planul teatrului românesc.

Costin Manoliu